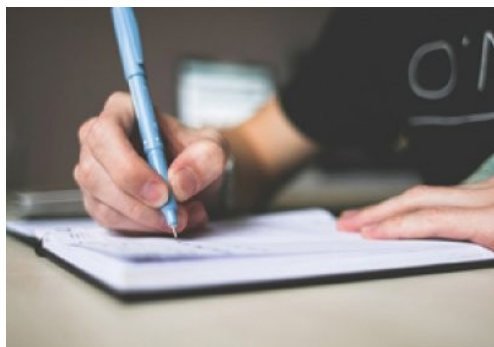

Zure idazmena hobetzeko aholku eta baliabideak

Sekuentzia honetan egungo gai bati buruzko argudio-testua idazteko zenbait aholku eta pausu ikasiko dituzu.

Lehendabizi, eskema bat jarraitzeak duen garrantziaz jabetzeko jarduera bat proposatzen dizugu eta sekuentziaren amaieran, hainbat aholkuren laguntzaz, iritzi-artikulua idatziko duzu.

Testu-mota bakoitzari berea

Irakurri arretaz bi testu-zati hauek eta ondoren erantzun egiten zaizkizun galderari. Aukera baduzu, alderatu erantzuna zure taldekoekin.

1. Testu-zatia

Pinguinoa munduko animaliarik interesgarrienetakoa da. Bere itxura ahula eta traketsaren atzean istorio zoragarri bat dauka, elkartasunaren eta biziraupenaren adibide nabarmena.

Pinguino motatarik famatuena enperadorea da. Antartidan bakarrik aurki daiteke. Bere burua eta hegoak beltzak dira, sabela zuria dauka eta lepoaren aldeetan tonalitate horixkak ditu. Moko zorrotza dauka, pixka bat okertuta, eta hanketan lumak ditu. Arrak eta emeak berdinak dira tamainu eta pisuan; haien artean desberdintasun nabarmen bakarra dago: arrek hanken artean poltsa antzeko bat daukate, kumeen ugalketan garrantzia handia daukana.

<http://aitorsf.blogspot.com.es/2009/04/azalpen-testua-pinguinoa.html>

2. Testu-zaita

Eguno krisiagatik, Euskal Autonomia Erkidegoan langabezia izugarri igo da 2010 urtea ezkerro, eta bereziki gazteen artea. Politikarien esanetan, krisiaren sorburua Estatu Batuetan izan zen, eta pixkanaka-pixkanaka egoera larri hori munduan zehar hedatzen hasi zen. Alabaina, hainbat hedabidetan entzun dugunez, krisiaren ondorioak modu desberdinean sumatzen ditu herrialde orok. Baina, gurean, gehien kezkatzen gaituena, zalantza izpirik gabe, langabezia tasa da. Badago jendea, bereziki 21-30 urte bitartekoak, Alemaniara, Frantziara, joaten dena lan-merkataritzan aukera lortzera. Hori pena galanta! Zenbat eta gazte gehiago EAetik at, orduan eta zailago izango da konponbidea. Eta iruditzen zait irtenbidea lortzeko hausnarketa sakona egin beharra daukagula. Hainbat arrazoik naramate aurreko baieztapen hori egitera:

1. Zerri buruz hitz egingo du bigarren testu-zatian? Aukeratu erantzun zuzena.

Lanik ezaren arazoaz hitz egingo du: gero eta gazte gehiagok kanpora joan behar izaten dute lan bila.

Munduko ekonomia-krisiari buruz

Estatu Batuetako gazteen krisiari buruz

2. Zein tonu erabiltzen du egileak bi testu-zatietan?

Lehen testu-zatian tonu objektiboa eta bigarreanean ere bai.

Lehen testu-zatian tonu objektiboa eta bigarreanean kritikoa.

Lehen testu-zatian tonu neutroa eta bigarreanean zinikoa.

3. Zein testu-mota dira?

Lehengoa narrazioa da eta bigarrena deskribapen-testua

Lehenengoa deskribapen-testua da eta bigarrena azalpen-testua

Lehenengoa azalpen-testua da eta bigarrena argudio-testua.

4. Bigarren testu-zatiaren kasuan, nola dakizu testu-mota hori dela?

Argudio-testuan, egileak gai bati buruz iritzia eman nahi duelako.

Azalpen-testuan gaiaren deskribapena egiten delako

Argudio-testuan gai baten aldeko arrazoiak ematen direlako.

Erreparatu hizkuntza-baliabideei

Gogoratzten lehen ariketako bigarren testu-zatia? Hemen duzu testu-oso. Ikusiko duzun bezala, argudio-testua da. Oraingoan lexikoari eta lokailuei erreparatuko diezu. Biak dira oso garrantzitsuak komunikatu nahi duguna egoki adierazteko.

Lehendabizi, azpimarratu testuan ikusten dituzun testu-antolatzaileak. Aukera baduzu, alderatu zure taldekoekin, ea denok ados zaudeten. Ondoren, testuko zenbait lokailu sailkatuko dituzu, betetzen duten funtzioaren arabera. Bide batez, azpimarratutako hitzen baliokideren bat idazten saiatu eta apuntatu.

Oharra: Testu-antolatzaile garrantzitsuenen zerrenda hemen kontsulta dezakezu.

GAZTERIA ETA LANA

Egungo krisiagatik, Euskal Autonomia Erkidegoan langabezia izugarri igo da 2010 ezkerro, bereziki gazteen artean. Politikarien esanetan, krisiaren sorburua Estatu Batuetan izan zen, eta pixkanaka-pixkanaka egoera larri hori munduan zehar hedatzen hasi zen. Alabaina, hainbat hedabidetan entzun dugunez, krisiaren ondorioak modu desberdinean sumatzen ditu herrialde orok. Baina, gurean, gehien kezkatzen gaituena, zalanza izpirik gabe, langabezia tasa da. Badago jendea, bereziki 21-30 urte bitarteko gazteak, Alemaniara, Frantziara, joaten dena lan-merkataritzan aukera lortzera. Hori pena galanta! Zenbat eta gazte gehiago EAetik at, orduan eta zailago izango da konponbidea. Eta iruditzen zait irtenbidea lortzeko hausnarketa sakona egin beharra daukagula. Hainbat arrazoik naramate aurreko baieztapen hori egitera.

Lehenengo eta behin, esan behar, krisiak ez direla berriak. Gizartearekin lotuak agertzen dira krisiak historian zehar, eta ondorioak batzuetan onak izan dira. Bat aipatzearren, 80ko hamarkadan oso garai zaila izan zen: Euskadin industria arloa desagertzeko zorian zegoen, eta hemengo langabezia tasa Estatuko altuena zen. Alabaina, Eusko Jaurlaritzak eta hainbat erakundek berrikuntza eta goi-teknologia bultzatu zituzten eta. Adibidez, hiru parke teknologiko (Zamudio, Bizkaian; Minano, Araban; eta Miramon, Gipuzkoan) sortu zituzten. Parke teknologiko horietan, “IBM”, “Vodafone”, “ITP”... daude. Zalantzarik gabe, 80ko krisia, oso egoera zaila izan arren, aukera bihurtu zen.

Bigarrenik, nire uste apalean, egungo egoera lotua dago ez bakarrik krisi globalarekin, herritarren jokabideekin ere lotu behar dugu krisia. Hori dela eta, ondo aztertu behar ditugu azken urte hauetako jarrerak: bai politikarienak eta baita komunikabideenak ere. Gainera, nire ustez, biztanle askok azaleko balioak aukeratzen zituzten. Izan ere, kontsumismoak hainbat esparrutan gero eta inportantzia gehiago izaten zuen, eta, tamalez, ustelkeria kontsumismoaren eskutik agertzen zen. Horrela ba, diru gehiegirekin bizi nahi izan genuen herritarrok, eta orain bat-batean dirua bukatu da. Nola demontre biziko ote ginateke puri-purian dagoen eskuko telefonorik gabe? Eta egungo gazteek zer esanik ez. Nork ez du nahi plasmazko telebista egongelan? Ia-ia edozein nahi betetzeko prest egon ginen, eta orain ezinezkoa da. Horrela ba, agian, gazteen langabezia-tasa eta beste kopuru batzuk ere ikaragarri igo daitezke: etxerik gabe geratzen direnak, arazo psikologikoak pairatzen dituztenak eta abar.

Bukatzeko eta ondorio gisa, azpimarratu nahiko nuke gehien kezkatzen nauena gazte (eta ez hain gazte) askoren itxaropen eza dela. Herritarrok ez dugu irtenbidea ikusten. Baikorra izatea ezinbestekoa da erronkei aurre egiteko. Akordioa, elkartasuna eta sormena behar ditugu. Aditu batzuek esaten dute malgutasunean dagoela irtenbidea, nagusiki lan-merkatuan. Malgutasun horri arriskutsu baino arriskutsuago deritzot. Beste balio batzuekin bizi behar dugu: “eduki” beharrean, “izan” da inportantea.

Testu moldatua. www.arangoyaeuskaraz.net

	Zerbait gehitzeko	Ideiak kontrajartzeko	Ideiak ordenatzeko	Arrazoitzeko
Bigarrenik	☐	☐	☐	☐
Horrela ba	☐	☐	☐	☐
Alabaina	☐	☐	☐	☐
Hori dela eta	☐	☐	☐	☐
Gainera	☐	☐	☐	☐
Baina	☐	☐	☐	☐
Izan ere	☐	☐	☐	☐
Bestalde	☐	☐	☐	☐

Argudio-testuak idazteko aholkuak

ARGUDIO-TESTUAK EGITEKO ZENBAIT LAGUNGARRI

Iritzi-artikulu batek normalean tankera honetako eskema bati jarraitzen dio:

- **Sarrera.** Gaiaren aurkezpena: zertaz hitz egingo duzun iragarri.
- **Gaia zertan den azaldu.** Nola? Hemen aukerak: historia pixka bat egin, adibide baten bitartez gaiari buruzko jarrera agertu,
- **Arazoaren jatorria,** arrazoiak zein dira? /Historia pixka bat: lehen eta orain. (hau aukerakoa da)
- **Arazoaren ondorioak**
- **Azken ondorioa**

Testua garatzeko aholkuak:

- Zein helbururekin idatziko duzu?: irakurlea gonbentzitzea, errealitate baten berri ematea, arazoaren larritasuna nabarmentzea? Erabaki, eta horren arabera idatzi.
- Zure testuak helburu hori betetzeko zein datu edo adibide ezagutzen dituzu? Horiek lehenbailehen apuntatu.
- Paragrafoak antolatzean: paragrafo bakoitza ideia baten inguruan antolatu; ideia batek osatuko du paragrafo bakoitza. Testuaren eta paragrafoen arteko batasuna zaintzeko, garrantzitsua da, behar denean, testu-antolatzailerak egoki erabiltzea.
- Zaindu ondo idazlanaren sarrera, baina gehiegi luzatu gabe. Erabili irakurlea gaian kokatzeko. Modu askotakoa izan daiteke, baina badira askotan erabili diren batzuk:
- Bizitzako pasadizo batekin hasi, garatu nahi den gaiaren adierazlea izango dena
- Guztiok ezagutzen dugun gertakari bat erabili garatu nahi den gaia errepresentatzeko.
- Zaindu idazlanaren bukaera: Irakurleak nabaritu egin behar du idazleak borobildu duela esan beharrekoa. Hori egiteko ere modu asko daude:
- Esandakoa laburtzea
- Esandakotik hainbat ondorio ateratzea
- Garatutako gaitik abiatuta hainbat generalizazio egitea
- Garatutako gaia egoera jakinetara ekartzea.....

Zeu idazle: Planifikatu eta idatzi

Orain zure txanda da. Argudio-testu bat idatziko duzu, gazteak eta lan-prekarietateari buruz. Baina, idazten hasi aurretik egin itzazu honako bi urrats hauek:

1. Irakurri berriro Gazteria eta lana izeneko argudio-testua eta azpimarratu paragrafo bakoitzaren ideia edo datu nagusia, eta apuntatu zure kuadernoan. Ideia edo datu horiek zure idazlanean erabil ditzakezu. Ariketako estekan ere baduzu iritzi-artikuluaren beste adibide bat.

2. Irakurri hurrengo ariketan ematen dizkizugun aholkuak, ziur ondo etorriko zaizkizula.

Testua osatzeko, nahi izanez gero, ideiak garatzeko egitura hau erabil dezakezu, hauek edo nahi dituzun testu-antolatzaileak erabil ditzakezu. Testu-antolatzaile gehiago [hemen](#) dituzu.

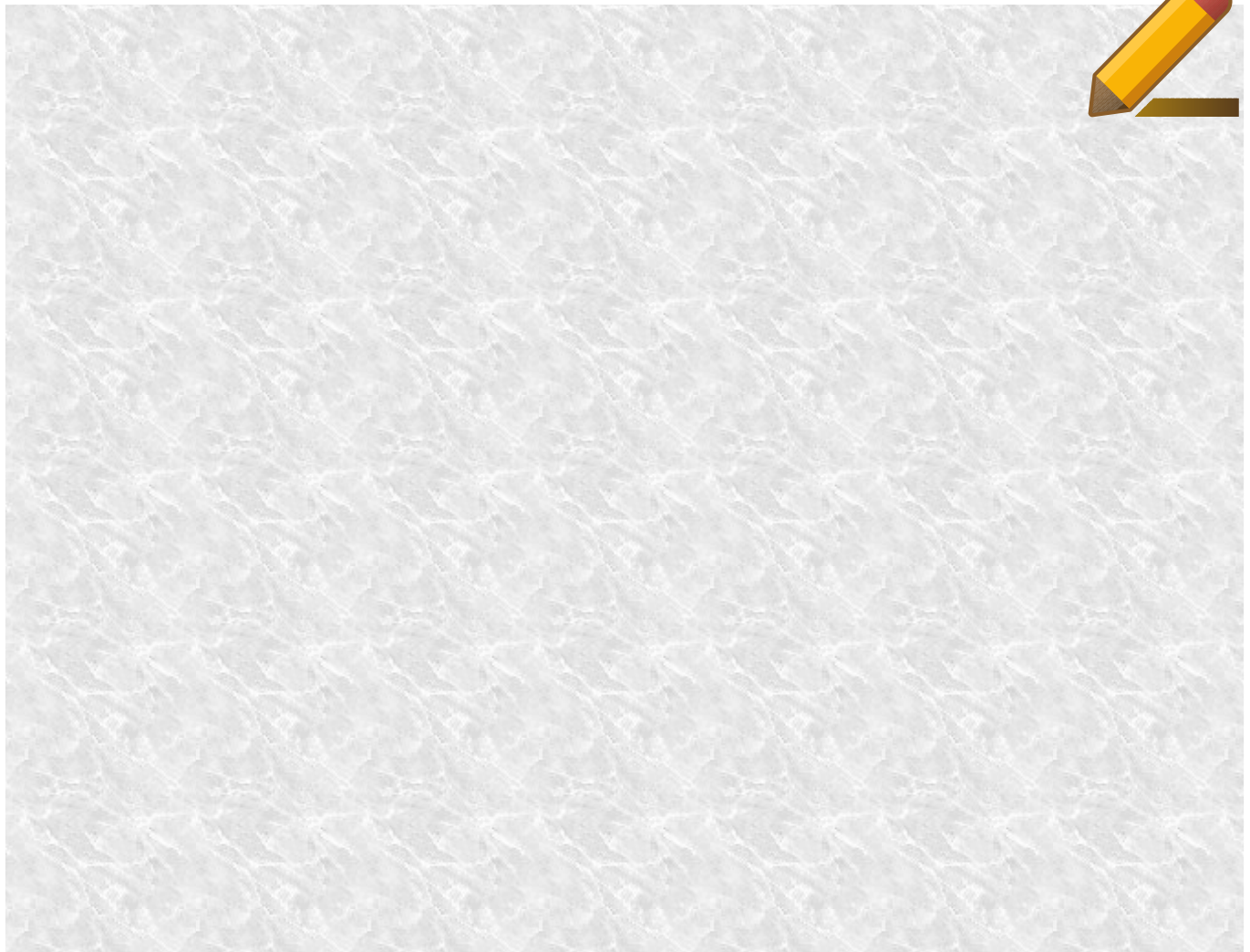
- 1.paragrafoan:** Ezer baino lehen. Izan ere,

2.paragrafoan: Aldi berean, Horregatik... ..

3.paragrafoan: Bestalde,..... Baina, nire uste apalean.....

4.paragrafoan: Azkenik, ondorio gisa.....

Idatzi iritzi-testua Gazteak eta lan-prekarietateari buruz, gutxienez lau paragrafotan. Gai honi buruzko beste iritzi-artikulu baten adibidea ikusteko egin klik [hemen](#).

Zuzenketa-orria

Testu-mota bakoitzari berea

1. Zerri buruz hitz egingo du lehen testu-zatian? Aukeratu erantzun zuzena.

(Lanik ezaren arazoaz hitz egingo du: gero eta gazte gehiagok kanpora joan behar izaten dute lan bila.)

2. Zein tonu erabiltzen du egileak bi testu-zatietan?

(Lehen testu-zatian tonu objektiboa eta bigarrenean kritikoa.)

3. Zein testu-mota dira?

(Lehenengoa azalpen-testua da eta bigarrena argudio-testua.)

4. Bigarren testu-zatiaren kasuan, nola dakizu testu-mota hori dela?

(Argudio-testuan, egileak gai bati buruz iritzia eman nahi duelako.)

Erreparatu hizkuntza-baliabideei

	Zerbait gehitzeko	Ideiak kontrajartzeko	Ideiak ordenatzeko	Arrazoitzeko
Bigarrenik	✗	✗	✗	✓
Horrela ba	✗	✗	✓	✗
Alabaina	✓	✗	✗	✗
Hori dela eta	✓	✗	✗	✗
Gainera	✗	✓	✗	✗
Baina	✗	✗	✓	✓
Izan ere	✗	✗	✓	✓
Bestalde	✗	✓	✗	✗